N°. 134.

DE GRONDWET.

185[illegible]

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

ZATURDAG 29 OCTOBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het aangaan van het abonnement ƒ 60, Ned. Cour.

»Vrij algemeen« is geklaagd [illegible] memoriën van toelichting tot de [illegible] stukken der Begrooting«.

Waarin vindt deze klagte van de Tweede Kamer der Staten-Generaal haren grond?

Daarin: dat omtrent menigen post, op de begrooting gebragt, de toelichting wordt gemist, die tot zijne beoordeeling onontbeerlijk moest worden geacht voor allen, die ook eigen oordeel over 's lands zaken wenschen uit te spreken.

De »vrij algemeene« klagte is *niet* gerezen over de al te groote uitvoerigheid der tabellarische opgaven, zonder dat daarbij »hoogere punten van beschouwing« zijn gegeven. De Regering zelve heeft verklaard, dat de inrigting der Begrooting, door het vorig Ministerie tot stand gebragt, den meesten bijval heeft genoten; en men zal aan de tegenwoordige Regering, wier programma haar de roeping voorschrijft, om, zoo het maar eenigzins kon, het »tegenovergestelde« te doen van hetgeen *was* verrigt, toch wel niet als partijdig regter in deze willen beschouwen? Wat *de Nederlander* van heden ook trachte aan te toonen: het is en blijft eene waarheid, dat men zich »vrij algemeen« eenvoudig heeft bepaald tot de klagte, dat de memoriën van toelichting hier en daar dor waren; terwijl al de overige jammerklagten zijn gestegen uit de borst van »eenige leden«, die naar de komst van de »tegenovergestelde rigting« haken, en haast hadden, hunne anti-revolutionnaire verzuchtingen [illegible].

De klagte van de »dorheid« der Memoriën van Toelichting schijnt niet ongegrond te zijn. Zie hier een treffend voorbeeld.

Het tegenwoordig Ministerie is van meening, dat op nieuw twee afzonderlijke Ministers van Eeredienst in het bestuur des lands zitting behooren te nemen. Wat doet het [illegible] Generaal van de gegrondheid dier [illegible] trekt op de begrooting uit [illegible] voor de Ministers van Eeredienst en zegt, in de [illegible] Toelichting tot het VIde Hoofdstuk, eenvoudig: »Uit de [illegible] *noodzakelijkheid*, om aan het hoofd van het Departement wederom een afzonderlijk Minister te plaatsen, *volgt van zelf* dat in het Ministers-tractement behoort te worden voorzien.«

Gewis! *Wanneer* de noodzakelijkheid tot het weder benoemen van afzonderlijke Ministers van Eeredienst *erkend* ware, dan sprak het van zelf, dat die Ministers ook een tractement moeten hebben. Maar nu heeft de Regering het overbodig geacht, die noodzakelijkheid, bij haar, naar het schijnt, boven alle bedenking verheven, voor de Staten-Generaal begrijpelijk te maken. Dat is eene, gewis afkeurenswaardige »dorheid« in de Mem. van Toelichting. Zoowel ten aanzien van het weglaten of verminderen, als van het brengen van nieuwe posten op de begrooting, behoort de Regering het stelsel te ontwikkelen, hetwelk tot zoodanige handeling heeft geleid. Wars van alle onvruchtbare, geenerlei doeltreffende discussiën bij de behandeling der Begrootingswetten, zijn wij daarentegen ijverige voorstanders van eene volledige, onbewimpelde publiciteit met betrekking tot alles wat het stelsel der Regering betreft in verband met de aangevraagde posten. Door het huldigen van dergelijke publiciteit zal men het beste inzigt van het regerings-stelsel, ook in zijne onderdeelen, erlangen; zonder door groote phrases en schermutselingen over theorien juist van de »hoofdzaak« te worden afgeleid. Wij noemen het buiten de orde, als van de Regering het antwoord wordt gevergd op vragen als deze: »zijn de kerkgenootschappen enkel als particuliere genootschappen in den Staat te beschouwen, dan wel als genootschappen, met wie de Staat ook omtrent onderwerpen van wetgeving, die met de godsdienst in verband staan, in overleg behoort te treden?« Maar wel *in de orde* beschouwen wij de vraag: »Op welke gronden is de Regering tot de erkenning der noodzakelijkheid gekomen, van de weder-aanstelling van »afzonderlijke Ministers van Eeredienst?«

Het is, gelooven wij, voor elk onbevangen lezer uit [illegible] cijfers van de Staatsbegrooting wenschen uit te sluiten, maar dat wij ons verzetten tegen eene anti-revolutionnaire, slechts op spitsvondigheid of verwarring uitloopende »wisseling van gedachte.«

De ontwikkeling van het geheele stelsel der Regering omtrent de noodzakelijkheid van afzonderlijke Ministers van Eeredienst zal alzoo, bij de verdediging van het tractements-cijfer van ƒ 16,000, op de Begrooting gebragt, niet *buiten*, maar *in* de orde zijn; zal *vereischt* worden, indien de Staten-Generaal met kennis van zaken zullen willen beslissen.

Vele gewigtige vragen zal de Regering omtrent dit onderwerp hebben te beantwoorden. Bij voorbeeld:

Hoe is de erkenning der *noodzakelijkheid* overeen te brengen met het, door de Grondwet aangenomen beginsel, dat alle Staatsgezag onbevoegd zal zijn, zich in te laten met den *innerlijken toestand* der verschillende kerkgenootschappen in het Rijk?

Hoe bewijst gij, dat de punten van aanraking, die tusschen de Kerk en den Staat zijn overgebleven, *niet* zijn de zoodanige, welke tot de bevoegdheid behooren van de *andere* departementen van algemeen bestuur; maar alleen kunnen en moeten behandeld worden door *afzonderlijke* Ministers?

Is uwe erkenning der noodzakelijkheid gegrond op de meening der voorstanders van afzonderlijke Minis[illegible] *schappen in den Ministerraad behooren behartigd te worden;*« en erkent gij daardoor, dat de bewering *valsch* was van den Heer VAN HALL, tijdens de discussiën over de Kerkwet geopperd, dat namelijk ook bij afwezigheid van den R. C. Minister evenwel *alle* Eerediensten werden verdedigd in den Ministerraad, geeft dan niet art. 165 der Grondwet ook den Lutheranen, den Israëliten, den Jansenisten en aan zoo vele andere gezindten het regt, om een »verdediger«, om een »behartiger« hunner belangen in den Ministerraad te eischen?

Sedert *wanneer* en naar aanleiding van welke omstandigheden is bij u deze noodzakelijkheid erkend geworden? Immers nog bij de verdediging der [illegible] Kerkgenootschappen [illegible] verzekerd, dat [illegible] bij het departement van Justitie en dat de Ministers van Eeredienst er niets mede te maken hadden?

Wanneer alzoo zelfs eene *speciale* wet op de Kerkgenootschappen niet behoort tot de competentie van de Ministeriën van Eeredienst, hoe wilt gij dan bijv. uit de *bescherming* en *bewaking* van, uit de *geldelijke uitkeeringen* aan de Kerkgenootschappen deze noodzakelijkheid argumenteren?

Behooren de geldelijke uitkeeringen niet eigenaardig tot de bemoeijenis van het departement van financiën, de bescherming en bewaking [illegible] het departement van Justitie; want zullen de departementen van Eeredienst wel tot iets meer zijn geregtigd, dan *geld* aan te vragen bij Financiën en *bescherming* bij Justitie?

Alleen dan, wanneer de Regering verklaren zoude, het in de Grondwet neêrgelegde beginsel van de afscheiding van Kerk en Staat in »tegenovergestelde rigting« te huldigen en de anti-revolutionnaire leer omtrent de naauwe vereeniging tusschen beiden te zijn toegedaan; alléén dan zou de erkenning der noodzakelijkheid begrijpelijk kunnen worden.

Wij wagen nog, eene laatste vraag te doen.

Is niet welligt de aanstelling van afzonderlijke Ministers van Eeredienst eene nieuwe vinding van transactie uit het brein van het Ministerie DONKER-VAN-HALL? Wil men welligt, aan de eene zijde, vasthouden aan het beginsel van afscheiding van Kerk en Staat en, aan de andere zijde, bij de anti-revolutionnairen de hoop doen opwekken, dat men een voorzigtige stap van toenadering doet tot de alleen zaligmakende christelijk-historisch-positief-anti-revolutionnaire Staatsleer?

Naar aanleiding deze vragen zien wij, met ongeveinsde belangstelling, de ontwikkeling van het *stelsel* der Regering te gemoet.

In *de Nederlander* wordt een strijd gevoerd omtrent het voegzame der benaming *getrouwe* en *ontrouwe predikanten*, tusschen de redactie van dit blad en een der medearbeiders aan het tijdschrift: *Ernst en Vrede*. Wij willen ons in dien strijd niet mengen; maar meenen toch te moeten verklaren, dat wij ons aan de zijde stellen van Ds. D. C. d. l. S. Ook de aanhaling van het gevoelen van CALVIJN, door de redactie van *de Nederlander*, heeft ons daarin versterkt.

De predikanten zijn of behooren immers te zijn dienaars in de gemeente.

Als zoodanig is hun handel en wandel onderworpen aan het toezigt der gemeente.

Dat toezigt wordt uitgeoefend door de ouderlingen, als de vertegenwoordigers der gemeente, en wij mogen er wel bijvoegen, als de *wettige* vertegenwoordigers der gemeente.

Zoolang nu geen predikant wegens ontrouw is aangeklaagd of veroordeeld door het bevoegd kerkbestuur, is hij een getrouw predikant.

Zijn nu de ouderlingen niet getrouw in hun toezigt, dan moet de gemeente den wettelijken weg inslaan, en, hetzij voorziening vragen waar het behoort, of bij aftreding van het haar toegekende regt gebruik maken.

Zoo verstaan *wij* op kerkelijk gebied [illegible] Zoo oordeelen [illegible] het niet begrijpt, dat ook in het gebruik maken zijner regten een deel zijner pligten ligt.

Zoo meenen wij, dat men evenmin op kerkelijk, als op staatkundig en maatschappelijk gebied, een kerkelijk, een burgerlijk, een militair beambte *ontrouw* mag noemen, zoolang hij door de bevoegde magt niet als zoodanig is verklaard, omdat de beschuldiging [illegible] wien het betreft, aan de haat of [illegible] der burgers bloot stelt.

Maar, — en [illegible] niet te zijn gelet, — [illegible] kerkelijke verordeningen, [illegible] voor een ijverig toezigt op de predikanten? Is het regt der gemeente op dat gebied voldoende erkend en geregeld?

Wij betwijfelen zulks; eensdeels, wegens de nog voortdurende verschillen over hetgeen tot het wezen, en de hoofdzaak eener kerkleer, van de Hervormde kerkleer in het bijzonder, zou behooren; anderdeels, omdat de invloed *der gemeente* op de keuze harer vertegenwoordigers zeer gebrekkig of onbeduidend kan genoemd worden.

Maar, — en hierop werd o. i. evenmin gelet, — wordt nog een getrouw gebruik gemaakt van de middelen, die de leden der gemeente tot handhaving hunner regten nog bezitten? [illegible] wel van toepassing zou kunnen zijn.

Immers de handelingen der anti-revolutionnaire vrienden, gedurende de laatste jaren, op kerkelijk gebied, toonen meer eene revolutionnaire *rigting* of een *onkerkelijken* geest aan, dan wel een strijd met kerkelijke, wettelijke wapenen.

De *IJsselbode* zegt, in een artikel: »*Men kent de boom aan zijne vruchten*«, omtrent de werkzaamheden der tegenwoordige Tweede Kamer, o. a. het volgende:

In de vorige maand is die nieuwe, zooveel betere, vertegenwoordiging bijeengekomen, om zich aan die taak te wijden; welk een ijver, welk een werklust legt zij daarbij [illegible] dag! Hoever laat zij niet die oude bedorven [illegible] zich achter!

De vorige Kamer had bij sommigen [illegible] ministerieel te zijn, op den weak [illegible] goed te keuren al wat haar [illegible] onder

anderen daaruit, dat de begrootingen aan een zoo naauwkeurig en tot in alle bijzonderheden af... onderzoek ... als ... te voren had plaats ... uitgaaf ... schap van elken penning ... verantwoording ... gevraagd. De vorige Kamer behandelde de begrootingswetten ... voor de sectiën, geduren 14 dagen tot 3 weken. De ..., waarin de uitkomsten van dat onderzoek in de sectiën werden nedergelegd, waren zeer uitvoerig en groeiden tot boekdeelen aan. De verslagen over de begrootingen voor 1852 en 1853 zijn daarvan het te getuigen. Waar ... bepaling mogelijk was, werd er op gewezen; ... gaf de Regering ..., niet zelden dwong de op den wenk des meesters luisterende Kamer door haar votum er toe. Geen hoofdstuk der begrooting of het droeg de sporen van dat doordringende onderzoek, terwijl ten gevolge van dien over alles een buitengewoon licht werd ontstoken; een electrisch licht, zou Groen zeggen.

Hoe gansch anders is het thans. In den glans der anti-revolutionaire heerlijkheid heeft men zooveel moeite, onderzoek en inspanning niet noodig om 's lands budget tot den grond te doorzien. Men bezie het slechts door eene groene bril — en alles wordt eensklaps helder, wat duister mogt schijnen.

Daarom waren de sectie-vergaderingen ook onnoodig. Evenwel vond men nog 26 leden, die onnoozel genoeg waren om op den ouden voet het werk te verrigten; in sommige sectien drie of vier — die het nieuwe licht niet gezien hadden. Er zijn onder onze confrères, die deze vraag opkomst euvel duiden en voor nalatigheid en pligtverzuim uitkrijten. Et, waarom toch? Is het van den president en de oudste lid der Nijmeegsche regtbank b. v. — de heeren van der Brugghen en van Lijnden — te vergen, dat zij geheel en al de justitie in het arrondissement Nijmegen laten verlammen en voor niemetal hunne jaarwedde in den zak steken? — Men bedenke, dat er buiten hen, nog maar twee regters zijn, waarvan een als regtercommissaris fungeert, zoodat in de meeste correctionele zaken minstens twee regters-plaatsvervangers moeten zitten en de regtbank nooit voltallig is bij hunne afwezigheid. Dat kan niet. En daar nu beide heeren het geluk genieten van hun oog geopend te hebben voor de anti-revolutionaire openbaring, — zoo kennen zij, ook zonder eenige moeite — de *waarheid*. De wetenschap waait hun — bovenregtelijk — zonder eenig onderzoek aan, van welke gaaf de baron van Lijnden meermalen de schitterendste proeven heeft gegeven.

Er zijn meer van die gelukkige naturen, al hebben zij dan ook allen het licht niet gezien. Er zijn er, die veel te hoog zijn geboren om zich te verlagen tot arbeid; anderen hebben het te druk met hotcharges en dergelijke gewigtige bezigheden om zich te bekommeren over eenige guldens en centen, die het goede volk betaalt. Men kan zich de zaak veel gemakkelijker maken — en toch, veel meer uit stichten. Wat was de vorige Kamer onhandig en dom!

Ziet gij, men beschouwde de begrooting slechts uit een ander meer verheven oogpunt. Men beschouwde haar niet als de regeling van 's lands financien voor het volgend jaar, als de zamenvatting van alle stoffelijke behoeften der toekomstige publieke dienst; maar als een gelegenheid, als een voorwendsel, om eenige theologische twistpunten op te rakelen. Welk een heerlijk, nuttig verslag kan men dan niet zonder eenige moeite opmaken!

En ziet, die luisterrijke uitvinding is toegepast! De begrooting blijft de begrooting; wat raken ook de behoeften der dienst en dorre cijfers de zoodanigen, die in hooger sfeer rondzweven? Waarlijk, van hunne hoogte gezien, schijnt een hoop van honderd als van geld op niets opgaten, dan een staneltje dubbeltjes struik daar beneden in het dal even hoog voorkomen. Men leze het verslag, als men lust heeft, en vergelijke het met dat van het vorige jaar. Men zal ontwaren hoe gemakkelijk het der Regering wordt gemaakt. De geldsommen, — bah! — dat vindt zich! Maar de begrooting zal worden toegelicht (?) door het antwoord op vragen, als, wat de Regering denkt over de verhouding van de kerk tot het hooger onderwijs? — welke invloed de kerk moet hebben op de keus der hoogleeraren in de theologie? Of de kerkgenootschappen, naar het inzien der Regering, enkel als particuliere genootschappen in den staat zijn te beschouwen, dan wel als genootschappen met wie de Staat ook omtrent onderwerpen van wetgeving, die met de godsdienst in verband staan, in overleg behoort te treden? Of tot die onderwerpen van overleg met de kerk (met welke kerk?) niet behooren de wet op het onderwijs en die op het armwezen? enz. enz. enz.

Ziet gij, als de Regering nu op deze en dergelijke vragen zal hebben geantwoord voor zooveel zij goedvindt, dan zal men, is men het hoogere licht deelachtig, volkomen juist weten waar de aangevraagde millioenen voor noodig zijn en besteed zullen worden. Men zal dan natuurlijk niet noodig te hebben over de strekking der ontwerpen ... volkomen zekerheid en uit overtuiging, dat het niet anders kan, de aangevraagde millioenen uit den zak der natie toestaan.

Blijkbaar zijn wij, met die nieuwe Kamer, veel vooruit gegaan. Staat zij ook soms in werkzaamheid en pligtvervulling bij de vorige achter, er heerscht daarin die geniale blik, die guldens en centen voorbijziet, om alleen op theologische fijnigheden te letten. Alleen verbaasde het ons, dat wij in het verslag de dominésteken niet zagen prijken; ons dacht, die hoorden er in. Misschien verschijnen zij nog wel in het hoofdstuk van onvoorziene uitgaven, dat wij nog niet kennen. Men gevoelt, welk een licht over dien post der begrooting uit de driekante hoeden moet uitgaan!

Wie twijfelt nog of de pit de bisschopskoorts ontsproten is beter dan de vorige? — Men kent den boom aan zijne vruchten.

Buitenland.

ENGELAND.

Er zullen te Windsor groote feesten worden gegeven ter eere der Belgische koninklijke familie. Die feesten zullen zeer prachtig zijn. Den 27 begint men reeds van gala-diners. Den 25 zijn de hooge bezoekers ter jagt geweest.

— Lord J. Russell, die sedert eenigen tijd ongesteld is, heeft zich naar Pembroke-lodge begeven, om aldaar winter door te brengen.

— ... verzekert, dat ... tot ... van Omer-pacha met ... bijzondere zending ... Britsche Regering in Londen verwacht wordt.

— In de *Siècle* leest men het volgende:

„Uit een brief uit Londen, geschreven door iemand, die zijne berigten uit goede bronnen kan putten, vernemen wij, dat de regeringen van Frankrijk en Engeland hare gezanten hebben gelast, den Sultan te verklaren, dat, daar aan de eischen van Rusland in geenen deele kon voldaan worden, zij, het onderzoek, den tegenstand dien Turkije bood aan de Weener nota, zoo als die door brieven van graaf Nesselrode is uitgelegd, goedkeurden. De gezanten zijn daarenboven gelast, te kennen te geven, dat hunne regeeringen met genoegen hadden erkend, dat de veiligheid der Christenen niet bedreigd was geweest. Eindelijk hebben Lord Redcliffe en de heer de Lacour den last ontvangen te verklaren, dat de vloten te Konstantinopel kwamen met het voornemen, om aan Turkije eene stoffelijke en zedelijke medewerking te bieden, en dat in zekere voorziene omstandigheden de vloten naar de Zwarte Zee zouden stevenen.

Die verklaringen zijn der Porte geheel voldoende toegeschenen, en zij moet geantwoord hebben, dat zij met erkentelijkheid de zoo edelmoedigelijk door hare bondgenooten aangeboden medehulp aannam. Evenwel waren den 18, des morgens, de vloten nog niet voor Konstantinopel aangekomen. Men geloofde, dat zij den 19 of 20 dezer maand aldaar zouden verschijnen.

„Dit alles houden wij voor zeker, behalve de laatste dagteekening, want bij den afstand kan men wel verzekeren, dat eene gebeurtenis zal plaats hebben, maar er niet den juisten dag en het juiste uur van bepalen."

(*zie ook Turkije.*)

— In de haven van Londen heerschte in de afgeloopen week ongemeen veel drukte, hoewel minder dan in de voorafgaande week. Er zijn 280 schepen binnengekomen; de aanvoer van hout en talk uit de Oostzee was ruim; die van graan was niet zoo aanzienlijk als in de voorafgegane week, en bedroeg 60,331 quarters, benevens 14,015 vaten Noord-Amerikaansch meel.

— Eindelijk is, blijkens eene aankondiging in het officiële dagblad van den 25 dezer, de commissie benoemd, die, volgens de laatstelijk door het Parlement gemaakte wet, belast zal zijn met de gewigtige taak, om van Staatswege toezigt en gezag te oefenen over het beheer van liefdadige gestichten en fondsen, die voor doeleinden van algemeen nuttigen aard afgezonderd zijn.

— De jongste Londensche bladen behelzen, overigens, weinig belangrijk nieuws. Een daarin medegedeeld telegrafisch berigt uit de Donau-Vorstendommen, houdt in, dat de scheepvaart op den Donau geheel verhinderd werd; de laatste stoomboot had geen verlof bekomen, om op eenig punt van den regter-oever aan te leggen, en te Rontschouk had zij zelf hare brieven niet mogen afgeven. De Russen betrokken de winter-kwartieren in de nabijheid van Bucharest.

— De cholera was te Jassy uitgebroken, en de Oostenrijksche regering had dienvolgens de quarantaine, ook tot de personen en goederen uit die stad uitgestrekt.

FRANKRIJK.

Men leest in een fransch ministerieel dagblad: Prins Napoleon is, na zijne terugkomst van Compiègne, den 26 naar Stuttgardt vertrokken.

Men weet, dat de moeder van dien prins, de gewezen koningin van Westphalen Christina, eene zuster is van den tegenwoordigen koning van Wurtemberg; voorts weet men, dat de prins zijne militaire studiën heeft volbragt op de militaire school en op de leerschool voor den staf te Wurtemberg, van 1836 tot 1840. De koning van dat land, had zijnen neef uitgenoodigd, hem te komen bezoeken; ten gevolge van dat verzoek vertrekt de prins thans naar Stuttgardt; hij reist onder den naam van graaf de Meudon: bij zijne aankomst aldaar zal hij evenwel zijn incognito afleggen en, met de eerbewijzen aan zijnen rang verschuldigd, ontvangen worden door den graaf van Bearn, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Frankrijk. Z. Keiz. H. wordt vergezeld door de adjudant en kolonel Demarest, den kapitein Ferri Pisani, en den kapitein Roux.

— Ten gevolge van eene onderhandsche waarschuwing, die, naar men zegt, aan den heer Emill de Girardin zou gegeven zijn, heeft de *Presse* de uitgave der gedenkschriften van Alex. Dumas gestaakt.

— Het Fransche Noordzee-eskader is den 21 van de reede van Cherbourg in zee gestoken, den steven rigtende naar Brest, alwaar de heer Bruat, de bevelhebber van dat eskader, eenige dagen vroeger aangekomen was. Het bestaat uit 7 linieschepen, korvetten en fregatten.

— Het Fransche gouvernement heeft in de bestaande bepalingen, betrekkelijk de reispassen, eene wijziging gebragt, die strekt, om het verkeer iets gemakkelijker te maken. Vreemdelingen, die zich naar Frankrijk wilden begeven, moesten voor elke reize hunne pas laten viseren door een gezant of consul van Frankrijk in hun land. Thans is bepaald, dat dit visum voor een langen tijd, als de pas zelf, namelijk voor een jaar, zal geldig zijn.

DUITSCHLAND.

Volgens de Berlijnsche bladen bestaat bij de Pruisische regering het voornemen om, uit hoofde van het veelvuldig gebruik dat door het publiek van de telegraaphlijnen gemaakt wordt, langs alle spoorwegen een tweede leiddraad te leggen. De opbrengst van de telegraphdienst werd gezegd zoo belangrijk te zijn, dat over 1852, in stede van het geraamde te kort van 37,000 rijksdaalders, een overschot van 21,000 Rijksd. bestaat.

— De Beijersche regering had reeds in 1844 aan de Staten van het Tolverbond het voorstel gedaan, om overeenkomstig het bepaalde in de vijfde algemeene conferentie der leden van het verbond, eene tentoonstelling van Duitsche nijverheid in Beijeren te doen plaats grijpen. De beletselen, welke dit destijds en ook weder in 1848 verhinderd hebben, thans uit den weg geruimd zijnde, zal dit plan alsnu worden verwezenlijkt, en van 15 Julij tot 15 Oct. van het volgende jaar zulk eene tentoonstelling te Munchen worden gehouden, waarop ook voortbrengselen der Oostenrijksche industrie toegelaten zullen worden.

DENEMARKEN.

Volgens berigten uit Kopenhagen van den 20, is de stelling van het ministerie, en vooral van den raadsvoorzitter Oersted, zeer moeijelijk geworden; er schijnt eene bepaalde coalitie tegen het bestuur gevormd te zijn, tusschen de zoogenaamde partij der landlieden en die welke Denemarken tot den Eider uitgestrekt verlangde te hebben. De vroegere geschillen tusschen die partijen zijn voor het oogenblik verdwenen; vooral het verlies van de ondersteuning der eerste partij brengt het bestuur in eene gesteldheid, waarin het zich bezwaarlijk zal kunnen staande houden.

SPANJE.

Men spreekt alweder van veranderingen in het ministerie. De heeren Colderon en Collantes schijnen het meest tegenstand te ontmoeten, de eerste wegens de niet-vervulling van door Sartorius verlangde diplomatische betrekkingen, de ander ter zake van het besluit, waarbij de spoorweg-ondernemingen worden bekrachtigd.

RUSLAND.

Omtrent het onderhoud, 't welk hoofden van Engelsche handelshuizen in Petersburg met den Russischen minister van finantien hebben gehad, wordt gemeld, dat na de algemeene verzekering, dat zijlieden hunne werkzaamheden even gerust in Rusland konden voortzetten als in Engeland; een der aanwezigen heeft gevraagd of ook, in elk geval, britsche schepen ongemoeid zouden blijven? Daarop moet, na verloop van een paar dagen, in eene nieuwe bijeenkomst zijn geantwoord, „dat Z. M. de keizer zich in dat opzigt geheel en al naar de gedragingen van de britsche regering zoude rigten."

TURKIJE.

Het Fransche regeringsblad behelst in zijn N°. van den 26, de volgende verklaring of soort van manifest betrekkelijk de Oostersche zaken:

„Het te Konstantinopel opgekomen vraagstuk heeft eene nieuwe gedaante aangenomen.

„De Porte heeft gemeend den weg der onderhandelingen te moeten opgeven. Daar de in dit geschil betrokken belangen meer regtstreeks de andere Europesche kabinetten, dan wel Frankrijk raken, levert dit een grond te meer op om die nieuwe wisseling der zaken in het Oosten met kalmte gade te slaan.

„Daar de gemeenschappelijke pogingen van de Weener Conferentie het doel niet bereikt hebben, dat men zich bij voorstelde, te weten: de handhaving van de regten des Sultans, de onafhankelijkheid der Porte en het Europesche evenwigt, vermeent de Porte dat de oorlog alleen met hare waardigheid strookt.

„De keizer (der Franschen) is geen oogenblik afgeweken van de staatkundige gedragslijn, welke hij zich heeft voorgeschreven van het begin af, dat het geschil is opgerezen, bij de bezetting van de Donauvorstendommen, en hij stemde ten deze met Engeland overeen. De eskaders (der beide mogendheden) moeten thans in de zee van Marmora zijn ten anker gekomen.

„De Keizer heeft de plegtige verzekering gegeven dat hij tot behoud des vredes zou mede werken, door de vrede zou aan zijne wezenlijke voorwaarde niet voldoen, indien het evenwigt, dat aller belangen waarborgt, daaraan niet langer ten grondslag strekte.

„Tot bevordering daarvan was het wel waardig, dat de vlaggen der beide groote Staten van het Westen zamen wapperden en zij dus het schoone schouwspel gaven van eene opregte overeenstemming ...

het op dalen aankomt, als gedurende de onderhandelingen (*dans l'action comme dans les négociations*) [illegible] behalve de beide andere regeringen, die tot de conferentien hebben medegewerkt, niet noodig achten zich ook te verbinden tot het krijgsvertoon ter zee (*démonstrations maritimes*), dat in een gemeenschappelijk belang wordt ondernomen, dan mag hare onzijdigheid niet als onverschilligheid worden beschouwd, en zal hare zamenwerking niet achterwege blijven in de onderhandelingen, welke de regeling van het geschil zullen helpen bevorderen.

»De vereeniging van zoo vele omstandigheden in het belang der zaak van Europa veroorlooven alle mogelijke gebeurtenissen met vastheid te beschouwen en de uitkomst daarvan met vertrouwen te gemoet te zien.«

De geest van deze verklaring is duidelijk, dat de weg der onderhandelingen nog niet afgesneden is; intusschen is er toch een blijkbaar vaster besluit der groote zeemogendheden uit zigtbaar om, des noods, tot handelen over te gaan.

Het dreigende van eene botsing in het Oosten is dan ook niet verminderd; volgens de jongste (telegraphische) berigten uit Konstantinopel van den 19. »De vloten waren den 17 uit de baai van Besica gestevend. Het Fransche schip [illegible] Konstantinopel verlaten om zich naar Gallipoli te [illegible].

»De Sultan had een corps van 26,000 man in oogenschouw genomen, dat onmiddellijk daarna vertrokken is ter versterking van het leger in Azië.«

Het schijnt namelijk altijd, dat de Russen den eersten aanval aan de Aziatische grenzen zullen doen, en het aan de weinig bezadigde Turken zullen overlaten, den Donau over te trekken, hetgeen bekwame krijgskundigen als eene bepaalde fout in dit jaargetijde aanmerken. Daarenboven wint Rusland in staatkundigen invloed, indien het den aanval in Europa niet onderneemt.

Dat de vloten lang in de zee van Marmora zullen vertoeven, wordt niet als waarschijnlijk gesteld, immers na de verklaring in het Fransche regeringsblad, de *Patrie* giste reeds voor de verschijning van die verklaring, dat de vloten spoedig tot voor Konstantinopel zullen opkomen. Bij den wezenlijken aanvang der vijandelijkheden zouden de hoofdstad en de Turksche vloot toch van de zijde der Russische vloot in de Zwarte Zee gevaar loopen.

Men heeft sedert eenige dagen veel van een nieuw Russisch manifest gesproken; doch het schijnt, dat dit niet bestaat, en, nu het op handelen zal aankomen, Rusland niet veel woorden zal bezigen. Een berigt uit Weenen spreekt echter van eene Russische verklaring in zeer krachtigen toon en waarbij de onderhandelingen op de voorgeslagen grondslagen voor goed zouden worden afgebroken.

De geruchten, door sommige Duitsche bladen verspreid, alsof de Christenen in Turkije thans aan mishandelingen blootstonden, worden door het *Journal des Débats* wêersproken; hetgeen nog al opmerking verdient, omdat dat blad over het geheel de zaak van Rusland [illegible] voorgestaan.

[illegible] de volgende niet onbelangrijke bijzonderheden [illegible]

»Wij hebben voor ons [illegible] Galatz van 14 October, geschreven door een [illegible] den Donau heeft bevaren van Pesth af, tot Konstantinopel. Op zijnen togt voor Routschouk, eene Turksche vesting aan den Donau, was de adjudant van Omer-Pacha, die naar Giurgevo, op den Walachijschen oever, gegaan was om de oorlogsverklaring bekend te maken, den 11 in de vesting teruggekeerd, na acht dagen in het hoofdkwartier van Vorst Gortzakoff te hebben doorgebragt. Volgens het uitstel van veertien dagen, door Omer-Pacha bij zijne sommatie verleend, konden de vijandelijkheden den 11 October van den Griekschen en Russischen kalender beginnen, die twaalf dagen met den onzen verschilt, want den 1 October der Russen staat gelijk met den 13den van onzen kalender.

»De Russische troepen hadden het stadje Giurgevo (tegenover Routschouk) bezet en verschansten zich daar. De berigten waren zeer verschillend over de krijgsmagt van dat corps. Eenigen schatten die op 15,000 man en anderen op 30,000. Men had in Wallachije groote vrees voor den overtogt der Turken.

»Van Giurgevo ziet men tegenover zich het Turksche kamp. Er bevonden zich aldaar vele ongeregelde troepen, die een bijzonderen schrik inboezemden. Het weder was voortdurend uitmuntend. De heldere lucht en de drooge grond, zouden aan de legers wel geene eersten veldtogt voor den winter kunnen doen houden. Er is een groot Russisch kamp bij Galatz aan den Beneden-Donau.

»De versterkte plaatsen der Turken langs den Donau schijnen wel onderhouden en van het noodige voorzien. Routschouk is opmerkenswaardig door zijn sterk voorkomen. Het is het middelpunt van een talrijk legerkorps. De stad is gelegen op een steil heuveltje aan den oever der rivier, en de wallen bevinden zich op den top. Langs den oever van de rivier, ziet men eene reeks lage batterijen. Rondom de stad vindt men de kegelvormige tenten der Turken, allen van eene groene kleur, ter eere van den Propheet. Dit gezigt is zeer schilderachtig. Men beweert, dat de Hongaarsche generaal Klapka dit legerkorps of een zijner afdeelingen aanvoert.

»Het schijnt dat de Turken den oever van Bulgarije met veel zorg bewaken. Langs dien oever bevinden zich posten, ook ruiterwachten, die sein-vuren ter hoogte van 15 à 18 voet, kunnen ontsteken. Dat vuur bestaat in eene fakkel, die in den grond geplant, met stroo of riet omwikkeld en met teer bestreken is. De vuren worden dadelijk ontstoken bij eenige beweging der Russen en het sein wordt dan snel over de geheele linie verspreid. De ruiterwachten staan onder beschutting van geboomte, en hebben ook een vuur bij zich in den grond, en houden voorts den teugel in de hand en de lans voor hen in den grond gestoken. Die ruiterwachten behooren allen tot de geregelde kavallerie. Behalve de posten en ruiterwachten aan den oever bevinden er zich ook op de wegen, mede met geheel gereedgemaakte seinfakkels. Dit stelsel van waakzaamheid is zeer wel geregeld, en de zaken schijnen te Routschouk op een zeer goeden voet te staan.«

— In eenen brief uit Bucharest, voorkomende in het [illegible] van 29 October van het *Fremdenblatt*, dat te Weenen uitkomt, leest men:

»De vijandelijkheden zijn nog niet uitgebroken aan den Donau, maar Omer-Pacha zoekt bij Braila en Widdin een punt om die rivier over te trekken. Te dien einde heeft hij twee eilandjes in de nabijheid dier steden bezet en doet hij bruggen aanleggen over het vaarwater, dat ze van elkander scheidt. De Russen blijven zeer bedaard bij al die vertooningen en schijnen de Turken op den linker-oever te willen afwachten. Het is echter opmerkelijk, dat die eilandjes juist bij den oever liggen, die door de Turken bezet is, en slechts een middelmatig steunpunt zouden aanbieden, indien deze beproefden, den Donau over te trekken. De telegraphische berigten, bij de Oostenrijksche regering en de Turksche legatie te Weenen ontvangen, zijn van den 15 en melden niet, dat er eenige vijandelijke daad hebbe plaats gehad.«

— De *Wanderer* heeft uit Konstantinopel, onder dagteekening van 10 dezer, den volgenden brief ontvangen, die de namen van eenige der Europesche officieren in Turksche dienst doet kennen:

»De troepen, uit Beyrouth aangekomen, zijn onmiddellijk naar Battoum gezonden. Het zijn de beste troepen van het Ottomannische leger; zij bestaan uit 10,000 man en worden aangevoerd door Kurschid-Pacha (generaal Goyon); Perchat-Pacha (baron Stein); Fehti-Bey (kolonel Colman); Osman-Bey (Jaschitz-Bey) en andere vlugtelingen. Dit korps zal de voorhoede van het leger van Anatolie uitmaken. Het hoofd van den staf, Sessik-Pacha, wacht te Schumla het antwoord van vorst Gortzakoff, en zal daarna de noodige bevelen aan Selim-pacha te Battoum zenden. Dit feit bewijst, dat de vijandelijkheden onmiddellijk in Azie zullen beginnen. De regering heeft noodig geoordeeld een aanzienlijker legerkorps nabij Bagdad te verzamelen. De kommandant van Irak heeft dien ten gevolge last bekomen al de reserve-troepen onder de wapenen te roepen. Men zendt daarheen ook Abdallah-Pacha, broeder van het beroemde opperhoofd der Kurden, en [illegible] van een [illegible] Kurdistan [illegible] van den kommandant van Irak.«

AUSTRALIE.

De jongste uit Port-Philipp, in Australie, ontvangen brieven luiden zeer ongunstig omtrent den staat der markten; zij worden meer en meer met invoer-artikelen overstelpt.

Het aantal schepen, die in de afgeloopen week uit de haven van Londen naar Australie vertrokken zijn, is kleiner dan vroeger; te weten 13 schepen, van 6780 ton [illegible] schepen in lading voor Australie, van Diemensland en Nieuw-Zeeland, dat is 40 minder dan op den 22 Sept. jl.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

De Regering heeft thans haar antwoord ingezonden op het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer betrekkelijk het Wets-ontwerp op de vordering van inkwartiering, onderhoud van krijgsvolk, transporten en leverantien voor 's Konings legers of vestingen en op den doortogt van troepen in tijd van vrede. Men zal zich de gewigtige bedenkingen herinneren, waartoe dit wets-ontwerp heeft aanleiding gegeven, en in de vorige als in de tegenwoordige Kamer. De Minister van Oorlog blijft nagenoeg bij zijn stelsel volharden, en heeft, ter verdediging daarvan eene vrij uitvoerige Memorie van Beantwoording ingediend, voor het grootste deel [illegible] den hoofdinhoud [illegible] algemeene beschouwingen mede:

Ter voorkoming van misvatting acht de Regering het in de eerste plaats niet overbodig in het licht te stellen, dat [illegible] geene wijziging heeft plaats gehad, dat [illegible] de wetgevende magt niet daarom behoeft beperkt te worden tot de punten in het wetsontwerp geregeld, omdat in het tweede lid van art. 187 der Grondwet alleen sprake is van reglementen; maar omdat, zoo als in de Memorie van Toelichting is aangeteekend: «de vraag wanneer en in welke gevallen de voldoening aan die verpligting» (namelijk tot het doen der verstrekkingen in art. 187 der Grondwet opgenoemd) «kan «worden gevorderd, geheel is van feitelijken aard, en «afhangt van behoeften, die geheel onverwacht kunnen «opkomen, en de oplossing daarvan in elk bijzonder geval «dus aan het uitvoerend gezag moet worden overgelaten.» Niemand toch kan de verschillende omstandigheden voorzien, waarin eenige afdeeling van op weg zijnde troepen behoefte kan hebben aan inkwartiering of aan middelen van transport. Eene onverwachte ongunstige weersgesteldheid, ziekte der manschappen overvallen, opgekomen onbruikbaarheid van vervoermiddelen, en meer andere omstandigheden, eigen aan die verplaatsing van goederen en manschappen, eischen onmiddellijke voorzieningen, welke voor de hand niet te bepalen zijn en waarvan de nood alleen de behoefte en de maat kan aanwijzen. Hieromtrent eene wet te willen, strijdt met den aard der zaak.

De Grondwet — zegt de Regering verder — neemt voor beginsel aan: particulieren of gemeenten zijn verpligt om te voorzien in de huisvesting en andere behoeften van het leger; dat is met andere woorden, de militaire magt heeft het regt deze voorwerpen te eischen van particulieren of van gemeenten. Het Rijk stelt beiden schadeloos. Er is hier dus aan de militaire magt eene keuze gelaten om zich te wenden tot particulieren of tot de gemeenten, en deze keuze ligt weder geheel in den aard der zaak. In sommige omstandigheden zal het niet mogelijk zijn, zich anders dan tot bijzondere personen te wenden; in andere zou men daardoor zijn doel niet bereiken, bepaaldelijk niet in behoefte van leverantien, en wijst de aard der zaak weder aan, dat men zich tot de gemeenten moet wenden.

Er is hier dus geene opvolging, eerst de gemeenten en dan de ingezetenen, of eerst de particulieren, maar er is eene keuze naar gelang der omstandigheden, en zoo het nu eene waarheid mag zijn, dat de gemeentebesturen zich niet aan wettige verpligtingen zullen onttrekken en zij door administrative maatregelen tot hunnen pligt worden gebragt, anders is het gesteld, wanneer de krijgsmagt, zoo als de Grondwet toestaat, van particulieren huisvesting, transportmiddelen als anderzins vordert: daar is weigering te denken [illegible] worden [illegible].

De moeijelijkheden, die thans bij het niet geregeld zijn van het onderwerp bestaan, acht de Regering van algemeene bekendheid. Van tijd tot tijd heeft men hier of daar gestuit op den onwil van den een of anderen inwoner, om inkwartiering te ontvangen. Bij gebrek aan voorschriften, was dan de autoriteit, die de opeisching gedaan had, verlegen hoe te handelen, terwijl de Hooge Raad der Nederlanden heeft beslist, dat de weigering niet strafbaar is. Het is waar — en de Regering erkent gaarne den goeden geest, die nog algemeen in dit opzigt heerscht, — die onwil behoort tot de uitzonderingen, maar [illegible] ongewapend blijven tegen de [illegible] omdat deze oorzaak zijn, dat de [illegible] moeten dragen dien de eersten van zich afwerpen. Hieruit blijkt genoegzaam van de noodzakelijkheid van middelen van bedwang.

Het stelsel, waarop het ontwerp rust, is — aldus verklaart de Minister van Oorlog — herhaaldelijk in den Raad van Ministers overwogen en besproken en het ontwerp, zoowel als de Memorie van Toelichting, is te zamen gesteld in overeenstemming met het besluit in dien Raad gevallen en na een opzettelijk met den Minister van Justitie gehouden overleg, die daarenboven bijzonderlijk geraadpleegd is omtrent deze Memorie van Beantwoording.

De wederlegging in het verslag van voorkomende van de [illegible]

Omtrent de niet-wijziging regeling van het onderwerp voor tijden van oorlog, wenscht de Regering hier nog bij te voegen, dat het haar wenschelijk is voorgekomen de zaak voor den tijd van vrede allereerst te regelen, omdat daaraan voor het oogenblik behoefte bestaat, terwijl de gevoelens deswege nog zeer verdeeld zijn, en dat het daarenboven bij de Regering nog een punt van overweging uitmaakt, of de bedoeling wel is geweest in vredestijd eene wet voor tijden van oorlog te maken, vermits de aard van den oorlog en de omstandigheden, waaronder hij plaats heeft, invloed zouden kunnen oefenen op de behoefte aan deze of gene wettelijke bepalingen, die onder andere omstandigheden misschien niet noodig zouden zijn.

Eindelijk gaat de Regering over tot de wederlegging van de bedenkingen tegen de artikelen van het ontwerp aangevoerd, zonder in de hoofdzaak eenige verandering te maken. Het gewijzigd wetsontwerp [illegible] Memorie van Beantwoording vergezelt, heeft dan ook slechts eenige kleine veranderingen in de redactie [illegible] wijziging in het *stelsel* der wet ontvangen [illegible]

Er zijn aan de Tweede Kamer ingediend twee wetsontwerpen, houdende beschikbaarstelling van sommen wegens verstrekkingen, voor de Departementen van Oorlog en Marine.

Blijkens het eerste wets-ontwerp wordt uit de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist voorhanden, ten behoeve van dat departement, voor de dienst van 1853, een bedrag van ƒ 187,346.75½ beschikbaar gesteld.

In de Memorie van Toelichting wordt eene specificatie der ontvangsten wegens verstrekkingen over 1852 overgelegd, vertrouwende de Regering, dat de handelingen, die daarin worden aangewezen, geheel in den geest zijn der verzekeringen, welke deswege bij het behandelen der wet tot dusverre regeling zijn gegeven.

Het totaal der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen, sedert 1843 tot en met ultimo December 1852, bedraagt, voor *Geneesmiddelen*, Ontvang ƒ 514,439.13½ Uitgaaf ƒ 458,246.38. Blijft beschikbaar ƒ 56,243.75½; *Materieel der artillerie*. Ontvang ƒ 1,713,010.65 Uitgaaf 1,200,917.52½. Blijft beschikbaar ƒ 512,093.12½.

Blijkens het tweede wets-ontwerp wordt uit de gelden, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist voorhanden, ten behoeve van dat departement, voor de dienst van 1853, een bedrag van [illegible] beschikbaar gesteld.

Ook bij deze wet wordt, in eene Memorie van Toelichting, eene specifieke opgaaf van ontvangsten wegens verstrekkingen over 1852 overgelegd. Daaruit blijkt, dat het totaal der ontvangsten en uitgaven wegens verstrekkingen, sedert 1843 tot en met ultimo December 1852, bedraagt voor: *Materieel der zeemagt.* Ontvang ƒ 1,078,603.51; Uitgaaf ƒ 859,560.49½; Blijft beschikbaar ƒ 219,043.01½; *Schafting der equipagien.* ontvang ƒ 57,051.14½; Uitgaaf 54,680.92; Blijft beschikbaar ƒ 2,370.22½; *Geneeskundige dienst.* Ontvang ƒ 1,609.45; Uitgaaf ƒ 818.28½; Blijft beschikbaar ƒ 791.16½.

Overigens vleit de Regering zich, dat het niet noodig zal zijn te betoogen, hoe zeer eene spoedige behandeling van beide wets-ontwerpen wenschelijk is, vermits tot het doen der uitgaven nog in den loop van dit jaar beschikkingen moeten worden genomen.

's Gravenhage, 28 October.

* Z. M. de koning is heden morgen ten 5¼ ure van het Loo in de residentie aangekomen.

* Ingevolge art. 64 der provinciale wet, zullen de Provinciale Staten aanstaanden Dingsdag, den 1 November, in de hoofdplaatsen der verschillende provinciën bijeenkomen, tot het houden van hunne najaars-vergadering.

* De garnalen-boot van den reeder F. Varkevisser, die gelijk gemeld is tot de uitoefening van de steurharing-visscherij is ingerigt, heeft Woensdag ll. 4000 stuks haringen overgebragt, welke in twee nachten waren gevangen.

* In de residentie is aangekomen en aan het hotel Fuhri afgestapt de heer Annibal Joresti, ambtenaar bij de Turksche regering, komende van Konstantinopel. Naar men verneemt, heeft de komst van dezen heer hier te lande ten doel, het zoo mogelijk in dienst nemen van Marine-officieren.

† Onze correspondent te Rotterdam schrijft ons heden: Gisteren avond hadden wij het genoegen het Vocaal- en Instrumentaal Concert, door de Liedertafel *Harpe Davids* gegeven, ten voordeele van de nagelaten betrekkingen van [illegible] offers der cholera alhier bij te wonen. Koesterden [illegible] eene gunstige verwachting bij inzage van het Pro[illegible], [illegible] werd ze reeds in den aanvang bevestigd [illegible] uitvoering der ouverture *Omer [illegible]*, [illegible] bekenden talentvollen heer Hutschenruijter [illegible] gedirigeerd en ook zoo geassisteerd werd [illegible] mannen onzer stad.

Ten einde niet te breedvoerig te worden, moeten wij melden, dat de zang verrassend op de toehoorders werkte, terwijl de solo's vrij goed voldeden. Wij kunnen niet eindigen alvorens de Directeur der Zangvereeniging, den heer A. J. Schnitzler, te complimenteren en lof toe te zwaaijen, niet alleen voor zijne wijze van dirigeren, maar ook bepaald over zijne obligaat-viool voordragt. Een dubbele terugroeping viel hem dan ook ten deel, die hem onverdiend toe kwam. De heer J. V. E. Brouwer verhoogde ook nog den luister van den avond, met ons op [illegible] pianospel te vergasten en hartelijk gunden [illegible] hem de eer der terugroeping, die hem is te beurt gevallen. Een eivolle zaal veraangenaamde het genot [illegible] avond, en het deed ons goed, en het is dan [illegible] te kennen gegeven, dat de verwachting [illegible] teleurgesteld, maar zeer verre overtroffen is.

De *N. R. C.* meldt, [illegible] Rotterdam in omloop tracht te brengen valsche [illegible] van metaal of koper en behoorlijk verguld, [illegible] de eene zijde de beeldtenis van koningin [illegible] en aan de andere een ruiterbeeldje, zeer veel overeenkomst hebbende met de bekende voorstelling van [illegible].

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 27 Oct., 6 cholera-lijders, 2 hersteld, overleden *geene*.

In het cholera-hospitaal te Amsterdam zijn op 27 Oct. ingekomen 6 lijders, hersteld 1, overleden 1, in behandeling gebleven 18[illegible].

Buiten het cholera-hospitaal zijn bij de centrale cholera-commissie op 26 Oct. aangegeven 3 lijders en 3 overleden.

Op den 27 dezer is aan de werf *de Merwede* te Dordrecht, bij de scheepsbouwmeesters C. Gibs en Zonen, te water gelaten het barkschip *Maria Jacoba*, te voeren door kapt. F. K. Lammerts en gebouwd voor rekening eener reederij, onder directie van den heer J. van Wageningen Dzn., te Dordrecht. Onmiddellijk daarna is de kiel gelegd voor een klipper, genaamd *Kosmopoliet*, voor rekening van de Gebr. Blussé.

Aan de Utrechtsche hoogeschool hebben zich tot den 20 dezer aan het admissie-examen onderworpen dertien jongelingen, waarvan eenigen reeds in het voorleden jaar als studenten waren ingeschreven, en zijn er van dit getal twee afgewezen. *(U. C.)*

In de zitting van den gemeenteraad van Leeuwarden van den 24 dezer, heeft het lid, de heer J. van der Veen een schriftelijk voorstel ingediend, om eene commissie van 5 leden te benoemen, met opdragt een reglement op de heffing eener belasting op de inkomsten, overeenkomstig art. 234 der Gemeentewet, te ontwerpen en aan den Raad te onderwerpen. Er werd besloten, dit besluit ter visie te leggen, om in de volgende vergadering te worden behandeld.

Bij beschikking van 26 October jl. heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken, met wijziging der beschikking van 27 Maart 1853, het onderkiesdistrict Dubbeldam (hoofdkiesdistrict Dordrecht) opgeheven en deze gemeente, met Wieldrecht en de Mijl, voor de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gevoegd bij het onderkiesdistrict Dordrecht.

De *Staats-Courant* van heden bevat eenige staten, aantoonende den in- en uitvoer op en van Java en Madura, van en naar den Oosterschen Archipel, gedurende het eerste quartaal van dit jaar.

Volgens die staten bedroeg de invoer van voortbrengselen Europa en Amerika de som van ƒ 33,956; van de West van Indië en Bengalen ƒ 111,379; van China, Manilla en Siam ƒ 127,257, en van den Oosterschen Archipel ƒ 1.360,768; totaal ƒ 1.633,360. — De uitvoeren vertegenwoordigden de navolgende sommen: voortbrengselen van den Oosterschen Archipel ƒ 654,804; de West van Indie en Bengalen ƒ 15,080; van China, Manilla en Siam ƒ 45,441; van Japan ƒ 28,345 en van Europa en Amerika ƒ 454,299; totaal ƒ 1.197,969.

Men weet aan welke moeijelijkheden de daarstelling van spoorwegen in de noordelijke provincien des Rijks onderhevig is; reeds tweemalen is daartoe concessie, hoewel de tweede maal slechts voorwaardelijk, verleend, en ook telkens is deze concessie weder vervallen; er is nog een verzoek tot het leggen dier spoorwegen bij het ministerie van Binnenl. Zaken aanhangig, maar zoowel hetgeen ten aanzien der reeds eenmaal verleende concessiën is geschied als de mogelijkheid, dat er een algemeene oorlog ontstaat, doen de twijfel geboren worden, of, althans vooreerst, deze spoorwegen zullen worden daargesteld. Het is in deze omstandigheden niet zonder belang de aandacht te vestigen op een spoorweg, die niet ver van de Oostelijke grenzen van ons Rijk [illegible], wij bedoelen den Hannoverschen spoorweg, die [illegible] in verbinding zal komen met den Pruissischen [illegible]. Volgens hetgeen ons is medegedeeld, zal men [illegible] dezen spoorweg in vijf uren gaans en drie uren rijdens kunnen bereiken, en zal men dan per spoorgelegenheid Duitschland, Frankrijk en België, ja zelfs ons Vaderland kunnen bereizen. Wanneer deze spoorweg geheel gereed is, zal men, om van Winschoten naar Amsterdam te komen, waarschijnlijk het spoedigste en gemakkelijkste kunnen reizen, wanneer men zich naar Leer begeeft, en van daar naar Osnabruck, Munster, Oberhausen, Arnhem en Utrecht naar Amsterdam reist. Er wordt met kracht aan dezen spoorweg gearbeid, zoo zelfs, dat lieden uit Roswinkel over de grenzen gaan, om daar de landlieden in het gewone werk behulpzaam te wezen, daar alle arbeiders aan den spoorweg bezig zijn. *(Pr. D. C.)*

Naar men meldt, wordt er voortdurend in de provincie Groningen, vooral in de nabijheid van Winschoten, barnsteen gevonden. Door de bemoeijingen van de heeren Drs. Stratingh en Ali Cohen zijn eenige stukken, te gelijk met de versteeningen uit den Hondsrug, naar Haarlem opgezonden, voor de commissie der geologische kaart.

Men meldt uit Hellevoetsluis, dat op den middag van den 25sten, Z. Exc. de Minister van Marine vergezeld van hoogstd. adjudant aldaar arriveerde, en na 's Rijks werf en schepen bezocht te hebben, spoedig weder vertrok.

Men verneemt, dat in onderscheidene steden des vaderlands door de Afdeelingen der Nederl. Maatschappij tot afschaffing der slavernij, aan Z. M. een adres is gezonden met de bede: »dat het Z. M. moge behagen, gepaste maatregelen te nemen, om de vrijwording der slaven in 's lands overzeesche bezittingen tot stand te brengen: zij meenen, dat de slavernij onbestaanbaar is met de voorschriften, den geest en de strekking van het Evangelie; terwijl zij gelooven dat een vooruitziende staatkunde gebiedt, deze gewigtige zaak niet aan den drang der omstandigheden over te laten; zij laten overigens het regt op schadeloosstelling gelden van hen, wier regten eenmaal erkend zijn.

Uit een particulieren brief uit Tanger, — zegt de *Amst. Cour.*, — ontleenen wij het volgende voor den handel zeer belangrijk berigt:

»De Keizer van Marokko heeft al de bestaande monopolien op de invoer-artikelen [illegible], doch verzocht, dat hem zes maanden mogen worden toegestaan alvorens die nieuwe wet in werking te brengen, ten einde den tijd te hebben om de waren, die voor staatsrekening zijn opgeslagen, af te zetten. De zaakgelastigde van Engeland heeft gemeend aan dit verlangen te moeten toegeven, behoudens de goedkeuring zijner regering. In afwachting daarvan heeft bedoelde zaakgelastigde in de *Gibraltar Chronicle* een berigt aan den handel doen plaatsen, houdende dat gedurende de zes maanden, door den beheerscher van Marokko gevraagd, alvorens alle bestaande verbodsbepalingen te doen vervallen, men zich moet onthouden van het zenden van suiker, koffij, thee, cochenille en verwhout naar de Marokkaansche havens; maar dat, na het verstrijken van dien termijn van zes maanden, al die artikelen daar zullen worden ontvangen, tegen betaling van de regten, die vroeger werden geheven; dat echter de regering van Marokko, bij het vrijlaten van den invoerhandel, daarvan uitzondert: lood, buskruid, [illegible] salpeter, tabak en wapens van allerlei soort, waarvan de invoer, even als altijd, verboden blijft.«

Prijs-Courant der Effecten.

[illegible] 1853.

Nederland.	Pct.		[illegible]	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	60 1/4 1/2 1/4			
Dito Certificat.	3	72 5/16 3/8	*Hope* 1798/1816	5	103 1/2 3/8
Dito Dito	4	91 1/4 9/16 1/4	Dito 1828/1829	5	102 1/2 3/8
O. I. Leening.	4	91 1/8	Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3 1/2		Dito Dito	4 1/2	
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Hope*	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	86 1/8
Certificaten.	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	86 1/8
D° *Rothschild*	2 1/2		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito.	6	
Obligatiën	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	20 7/8 13/16 21	Obligatiën	4	81 1/2 3/4
Dito Buitenl.	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	39 7/8 40 1/8			
Bew. Sp. Com.		5 1/16	Metalliek	5	[illegible]
Amort. Schuld.		4 3/4	Dito [illegible]		87 7/8 8 1/2 8 1/4
Portugal.			[illegible]	5	87 7/8 8 1/2 8 1/4
Londen nieuwe.	5	35 13/16 [illegible]	[illegible]	2 1/2	38 3/4 5/16
Dito uitgest.	4	[illegible]	Dito 1851/1852	2 1/2	38 3/4 5/16

Braz. [illegible] 500. 5 pct. 93¾, 4½; Mexic., te Londen 3 pct. 23 [illegible], 7/16; Dito Onb. 23¾, 3/16; Gren., te Londen [illegible] 100. 2½ pct. 18¾; Dito Uit. 7 [illegible]; Venez. [illegible] 3 [illegible], ¼.

Zonder dat de prijzen eenig merkwaardig verschil met die van gisteren opleverde, was echter de stemming algemeen gunstiger, met vrij veel handel in Hollandsche, Spaansche, Russische, Oostenrijksche en Mexicaansche fondsen.

FRANKFORT, Woensdag, 26 Oct. 5 pct. Metal. 78; Loten fl. 250 114; Bankactiën 1300; 1 pct. Spanje 21 [illegible]; 3 pct. dito 40; wissel op Weenen 103 [illegible].
Weinig variatie, de stemming echter iets gunstiger.

LONDEN, Donderdag 27 October. Consols op tijd 92 [illegible]; Mexico nieuwe 3 pct. 24½; Peru N. 4½ pct. 71; Gren. Uitg. 7½; Spanje 1 pct. 21 [illegible]; dito Certificaten 5; Russen 4½ pct. 97 [illegible].
Aan de beurs te New-York hebben de fondsen eene zeer groote daling ondervonden.

PARIJS, Donderdag 27 October. Fr. 4½ pct. ex c. 99.15; dito 3 pct. op t. 72.40; Spanje binn. 3 pct. 40; dito 1 pct. 21; N. Metall. 91.

WEENEN, Donderdag 27 October. Metall. 1852 5 pct. 90 [illegible]; dito Lett. B. 105½; Lomb. Ven. 95½; Bankactien 1285; Zilver 13½; Wissel Lond. 11.05; Parijs 134½.
De Engelsche noteeringen oefenden een gunstigen invloed uit.

MADRID, Maandag 24 October. Spanje binn. 3 pct. 41 [illegible]; dito nieuwe 1 pct. 21 [illegible]; Certificaten 3½.

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te 's Gravenhage.